

פ' בראשית

(1) בראשית פרק ג

(ט) וַיִּקְרָא ה' אֶ-לֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיפָה:

(2) רש"י על בראשית פרק ג פסוק ט

איכה - יודע היה היכן הוא אלא ליכנס עמו בדברים שלא יהא נבהל להשיב אם יענישהו פתאום (ב"ר) וכן בקין (בראשית ד) אמר לו אי הבל אחיך וכן בבלעם (במדבר כב) מי האנשים האלה עמך ליכנס עמהם בדברים וכן בחזקיהו בשלוחי מרודך בלאדן (ישעיה לט):

(3) בראשית פרק לז

(טז) וַיֹּאמֶר אֶת אַחֵי אֲנֹכִי מִבְּקֹשׁ הַגִּידָה נָא לִי אֵיפָה הֵם רְעִים:

(4) רות פרק ב

(יט) וַתֹּאמֶר לָהּ הַמֹּתֶה אֵיפָה לְקַטֵּת הַיּוֹם . . .

(5) שופטים פרק ו

(יג) וַיֹּאמֶר אֵלָיו גְּדַעוֹן בִּי אֲדֹנָי וַיֵּשׁ ה' עִמָּנוּ וְלָמָּה מִצְּאֵתָנוּ כָּל זֹאת וְאֵיךְ כָּל נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר סָפְרוּ לָנוּ אַבֹּתֵינוּ . . .

(6) מלכים ב פרק ב

(יג) וַיֵּרָם אֶת אֲדָרְת אֱלֹהֵיו אֲשֶׁר נִפְלְאָה מֵעַלְיו וַיִּשָּׁב וַיַּעֲמֵד עַל שְׁפַת הַיַּרְדֵּן:
(יד) וַיִּקַּח אֶת אֲדָרְת אֱלֹהֵיו אֲשֶׁר נִפְלְאָה מֵעַלְיו וַיִּפֶּה אֶת הַמַּיִם וַיֹּאמֶר אֵיךְ ה' אֱ-לֹהֵי אֱלֹהֵיו אֵף הוּא . . .

(7) בראשית פרק ד

(ט) וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן אֵי הֶבֶל אַחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אַחֵי אֲנֹכִי:

(8) רש"י על בראשית פרק ד פסוק ט

אי הבל אחיך - להכנס עמו בדברי נחת אולי ישוב ויאמר אני הרגתיו וחטאתי לך:

(9) במדבר פרק כב

(ט) וַיָּבֹא אֶ-לֹהִים אֶל בָּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:

(10) רש"י על במדבר פרק כב פסוק ט

מי האנשים האלה עמך - להטעותו בא. אמר פעמים שאין הכל גלוי לפניו אין דעתו שוה עליו אף אני אראה עת שאוכל לקלל ולא יבין:

(11) מזרחי על בראשית פרק ג פסוק ט

ומה שכתב כאן, "וכן בבלעם 'מי האנשים האלה עמך' להכנס בדברים", ובפרשת בלעם פירש, "להטעותו בא, לומר פעמים שאין הכל גלוי לפניו ואין דעתו שוה עליו" כו'. יש לומר, דהתם נמי להכנס עמו בדברים הוא, אלא שרצה לתת טעם על ההכנסה עמו בדברים, כמו שנתן טעם גבי אדם וקין. ומפני שאינו נופל שם הטעם שנתן גבי אדם וקין, שהרי בלעם עדיין לא התחיל בעבירה, נתן טעם אחר ואמר, כדי להטעותו:

(12) פרוש הט"ז על התורה - במדבר פרק כב פסוק ט

ונ"ל שזה שאמר נכנס עמו בדברים ודאי בכולהו אמרינן כן אלא שיש חילוק בטעם על הכנס בדברים, דבמקום שנאמר עונש באותו דבר כגון באדם וקין וחזקיהו אז הוה הטעם שלא לומר העונש פתאום אלא לספר לו על מה שיגיענו העונש ויצדיק הדין על עצמו כזאת עשית וראוי לך עונש זה כי אין לך פה להשיב, אבל כאן בבלעם לא נאמר כאן שום עונש א"כ למה נכנס עמו בדברים אלא בשביל להטעותו לרשע בא לגלות קלונו בפרסום:

(13) ישעיהו פרק לט

(ג) וַיָּבֹא יִשְׁעִיָּהוּ הַנְּבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ חֲזַקְיָהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ מֵאָרְצָן רְחוֹקָה בָּאוּ אֵלַי מִבָּבֶל:

14) רש"י ישעיה פרק לט פסוק ג

מארץ רחוקה באו אלי - זה אחד משלשה בני אדם שבדקן המקום קין וחזקיהו ובלעם חזקיהו היה לו להשיב אתה נביאו של מקום ולי אתה שואל התחיל מתגאה ואומר מארץ רחוקה באו אלי לפיכך נענש . . .
וכן בלעם שאמר לו מי האנשים האלה עמך והשיב ואמר בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי
וכן קין שאמר לו אי הבל אחיך היה לו לומר רבש"ע הלא כל הנסותרות גלויות לך כו' כדאיתא בתנחומא:

15) בראשית רבה יט יא

ארבעה הם שהקיש הקב"ה על קנקנן ומצאן קנקן של מימי רגלים, ואלו הם. אדם, קין בלעם, חזקיהו. אדם מנין שנאמר ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי. קין דכתיב ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי. בלעם הרשע דכתיב מי האנשים האלה עמך ויאמר בלק בן צפר מלך מואב שלח אלי. חזקיהו מאין באו האנשים ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה באו.